

لغات و اصطلاحات و ضرب المثل های

تات نشین کیفان

کرد آوری و تاتین

محمد مدی بروئگی

حسن احمدی

سرشناسه	: بروشکی، محمد مهدی ، ۱۳۲۲ -
عنوان و نام پندآور	: لغات و اصطلاحات و ضرب المثل های تات نشین گیفان/ گردآوری و تنظیم : محمدمهدی بروشکی ،حسن احمدی.
مشخصات نشر	: مشهد: گل آفتاب ، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۷۱-۱۹-۶ : ۲۵۰۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست نویسی	: فیا.
موضوع	: تاتی -- واژه نامه ها -- فارسی
موضوع	: Tati dialect -- Dictionaries -- Persian :
موضوع	: ضرب المثل های تاتی
موضوع	: Proverbs, Tati :
شناسه افزوده	: احمدی ، حسن ، ۱۳۳۷ -
رده بندی کنگره	: PIF ۲۱۱۱ :
رده بندی دیویی	: ۹۰۹ / ۱۳ :
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۳۸۴۲ :

نشر گل آفتاب: مشهد- احمدآباد، بلوار ناصر حسن - ناصر خسرو ۱۹- خیابان فروردین- شماره ۳۰

تلفن : ۳۸۴۴۱۴۶۰ - (۰۵۱) www.golafab.ir

«لغات و اصطلاحات و ضرب المثل های تات نشین گیفان»

گردآوری و تدوین	: محمد مهدی بروشکی - حسن احمدی
صفحه آرایي	: رضارحيمي شانديز
چاپ و صحافي	: دقت ۳۳۱۲۵۰۵۲ - ۵۱
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه وزيري
چاپ	: یکم - بهار ۱۳۹۹
بها	: ۲۵,۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۷۱-۱۹-۶

کليه حقوق براي نشر گل آفتاب محفوظ مي باشد.

فهرست مندرجات صفحه

۷ مقدمه

۲۵ پیمتار

۲۷ فصل اول: لغات و اصطلاحات تات نشین یان

۱۰۹ فصل دوم: ضرب التل؛

۱۲۹ فصل سوم: صرف برخی افعال رایج در تات نشین کیغان

۱۴۲ پیوست

مقدمه

تهاجم فرهنگی غرب، نه تنها کلیه معیارهای اجتماعی، ارزشی و اعتقادی ما را هدف قرار داده، بلکه مهمترین اثر تخریبی آن، که نباید از آن غافل شد « زبان و فرهنگ » بومی ماست.

قطعا نبرد تکنولوژی غرب، با نفوذ فرهنگی آن همگام و همراه است و به همین دلیل بسیار اثرگذار می باشد. در چند ارگان های فرهنگی چون فرهنگستان ایران از بدو تشکیل (فروردین ۱۳۱۴ ش به دستور پهلوی اول) سعی در حفظ و صیانت زبان فارسی داشته و دارد ، اما فشار شدید همراه با دگرگونی در ارزش ها و دیدگاه های جدید، تا حد زیادی قادر به مقابله با این پدیده، یعنی هجوم هم ، حایه فرهنگی غرب، نبوده است. به طوری که (به ویژه بعد از تقویت فضای مجازی و کاربرد همگانی آن در سطوح مختلف اجتماعی) با ورود لغات و اصطلاحات غربی، در سطوح فرهنگی، اجتماعی، بومی، شهری و روستایی ما نفوذ کرده، و روز به روز هم افزایش می یابد.

نکته ی قابل تأمل این که : در کنار متلاشی کردن و به فراموشی سپردن بسیاری از آداب و رسوم قومی و سنتی ما، زبان و گویش های اقوام ایرانی هم، رو به تحلیل نهاده و در حال نابود شدن و یا در بوته ی فراموشی سپردن است.

به این دلیل، در این مجموعه سعی شده است، در حدّ توان، دستکم بسیاری از لغات و اصطلاحات گویش یا لهجه گیفانی - که شاخه‌ای از فرهنگ تاتی^۱ یا فارسی قوم اصیل ایرانی است - گردآوری تا از نابودی آن در حد امکان جلوگیری شود.

در این مقال، ابتدا مختصری در مورد «هجوم فرهنگی بیگانه در تاریخ ایران» می‌پردازیم، باشد که به اهمیت این گونه اقدامات موردی که با همت برخی هم‌وطنان دلسوز در نقاط مختلف کشور صورت می‌پذیرد، آشنا شویم. اگرچه این گونه اقدامات به طور پراکنده و گاه سطحی و گاهی عمیق و علمی انجام گرفته و می‌گیرد. ولی به نظر نگارنده، کافی نیست، و باید در کنار تلاش‌های بزرگان زبان و ادب فارسی، چون مرحوم علی اکبر دهخدا (آثاری شیراز سال حکم، لغت‌نامه و...) مجتبی مینوی، دکتر شکوهی، دکتر غلامحسین یوسفی، دکتر محمدعلی بابایی، ایرج افشار و ده‌ها شخصیت دیگر، با آثار بی نظیر و به جا ماندنی و ارزشمند آنان هر ایرانی دلسوز، آشنا شده، در حدّ توان در حفظ و گسترش بیش از پیش این زبان و فرهنگ ایران - حتی در سطح محدود - از دل و جان بکوشد، باشد تا همچون گذشته، نه تنها فرهنگ و تمدن این قوم از گزند فرهنگ بیگانه محفوظ بماند، بلکه روز به روز بر غنای آن نیز افزوده گردد.

^۱-در مورد "تات" مراجعه شود به «گویش تاتی شمال خراسان» تألیف دکتر حبیب صفرزاده، "تات و مفهوم لغوی آن" از ص ۱۵ - ۲۴ - و نیز لغت نامه دهخدا، زیر عنوان "تات" و ...